

DANMARKS NATIONALBANK

27. JUNI 2018 — NR. 8

Kapitalkrav til banker – myter og facts

Kapitalkrav er krav til bankers passiver

Nye kapitalkrav betyder, at en større andel af aktiverne skal finansieres med egenkapital frem for gæld.

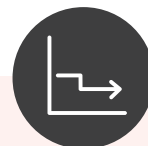
Læs mere

Nye krav gør banksystemet mere robust

Den kontracykliske kapitalbuffer, NEP og færdiggørelsen af Basel III har til formål at gøre banksystemet mere robust.

Læs mere

Mere kapital giver lavere afkastkrav

Jo mere egenkapital banken har, jo lavere vil risikoen være for både kreditorer og aktionærer.

Læs mere

Indledning

Bankerne er siden finanskrisen blevet mødt af skærpede krav til sammensætningen af deres passiver. Især tre nye tiltag har tiltrukket sig opmærksomhed: 1. aktiveringen af den kontracykliske kapitalbuffer, 2. implementeringen af et nyt krav til nedskrivningsegne passiver, NEP, og 3. færdiggørelsen af Basel III, herunder indførelsen af et såkaldt outputgulv.

De nye krav øger bankernes evne til at absorbere tab og bidrager dermed til at gøre banksystemet mere robust. Debatten om reguleringen af banker er dog præget af flere myter om omkostningerne ved at øge bankernes kapitalisering. Egenkapital kan umiddelbart fremstå som en "dyr" finansieringskilde, men det er ikke nødvendigvis tilfældet, hvis man tager højde for, at risikoen for både aktionærer og kreditorer er mindre, jo mere egenkapital banken har. Desuden viser tidligere erfaringer, at en forhøjelse af kapitalkravene ikke er ensbetydende med et lavere kreditudbud.

Første del af analysen belyser egenkapitalens betydning for bankers finansieringsomkostninger samt bankers muligheder for at tilpasse sig forhøjede kapitalkrav. Anden del beskriver de tre nye krav og deres respektive formål.

Egenkapitalens betydning for bankers finansieringsomkostninger

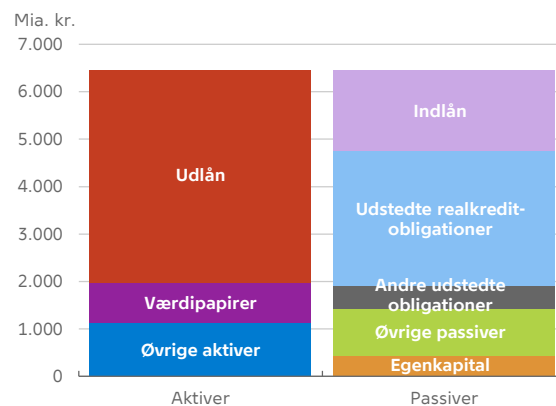
Mere kapital betyder lavere afkastkrav

Kapitalkrav relaterer sig til bankens balance, som består af en aktivside og en passivside, jf. figur 1. Aktivsiden beskriver sammensætningen af bankens aktiver, der bl.a. omfatter udlån og investeringer i værdipapirer. Passivsiden beskriver, hvordan banken har finansieret dens aktiver med henholdsvis gæld og egenkapital.

Egenkapitalen udgør forskellen mellem værdien af bankens aktiver og størrelsen af bankens gæld. Hvis værdien af aktiverne falder, fx som følge af et tab på udlånet, vil størrelsen af bankens egenkapital blive reduceret tilsvarende, jf. figur 2. Bankens aktionærer står således først til at lide tab, mens bankens kreditorer først lider tab, når hele egenkapitalen er tabt.

Aktiver og passiver i danske banker, ultimo 2017

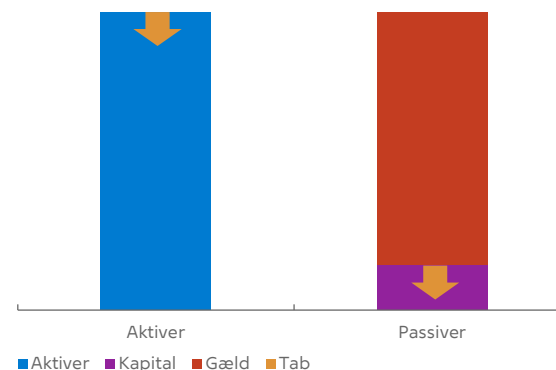
Figur 1

Anm.: Data på koncernniveau. Efterstillede kapitalindskud er vist som en del af egenkapitalen.
 Kilde: Finanstilsynet.

Et tab på bankens aktiver vil reducere egenkapitalen tilsvarende

Figur 2

Anm.: Illustrativ balance.

Sammenlignet med andre virksomheder er banker generelt finansieret ved megen gæld og en lille egenkapital. Kapitalkravene er indført for at sikre, at banken har en egenkapital, der modsvarer risikoen på bankens aktiver. Når kapitalkravene forhøjes, betyder det, at banken skal finansieres med en større andel af egenkapital og en mindre andel af gæld.

I pressen fremstilles det fra tid til anden, som om en forøgelse af kapitalkravene med et givet milliardbeløb vil "koste" bankerne et beløb af samme størrel-

se. Det er ikke korrekt. Omkostningen ved at øge egenkapitalen med en krone udgør *ikke* en krone. Omkostningen udgør i stedet en procentsats af den ekstra krone, som afspejler aktionærernes forventning til forrentning (afkastkravet).

Samtidig erstatter forøgelsen af egenkapitalen en tilsvarende mængde gæld, jf. figur 3. Banken vil ikke længere skulle betale renter på den del af gælden, der erstattes af egenkapital, men skal i stedet forrente den forøgede egenkapital. Da egenkapitalen står først til at tage tab, er afkastkravet på egenkapitalen højere end renten på bankens gæld. Egenkapital kan derfor fremstå som en "dyr" finansieringskilde. Det er dog ikke nødvendigvis tilfældet, hvis man tager højde for, at der sker en tilpasning af både afkastkrav og renter, når passivsammensætningen ændres.

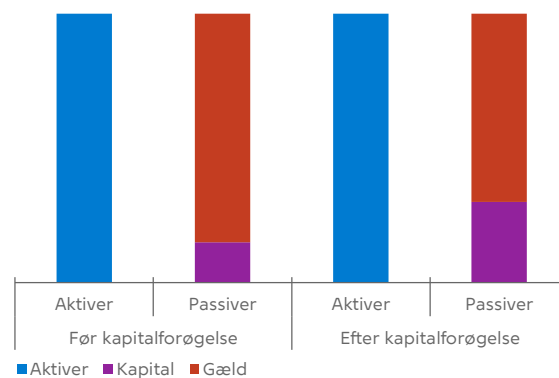
Risikoen på bankens aktiver er uafhængig af passivsammensætningen og påvirkes derfor ikke, hvis en del af bankens gæld erstattes af egenkapital. Med en større egenkapital vil banken være i stand til at absorbere et tilsvarende større tab på aktiverne, før kreditorerne rammes af tab. Risikoen for, at de lider tab, bliver derfor mindre.

Egenkapitalen vil fortsat stå først til at absorbere tab, og risikoen for en krones tab på egenkapitalen vil være den samme som før kapitalforøgelsen. Men der vil være mere egenkapital til at absorbere en krones tab. Det betyder, at den relative risiko på en krones egenkapital vil være mindre end før kapitalforøgelsen, og at kursen på bankens aktie vil være mindre følsom over for udsving i værdien af bankens aktiver. Selv om aktionærerne på den ene side stiller en større mængde egenkapital til rådighed, vil den relative risiko på egenkapitalen (både ny og gammel) være mindre end før.

Risikoen for både kreditorer og aktionærer er således mindre, jo mere egenkapital banken har. Den lavere risiko vil normalt afspejle sig i en lavere rente på bankens gæld og et lavere afkastkrav på bankens egenkapital. Det betyder, at meromkostningen ved at ændre passivsammensætningen i retning af mere egenkapital ikke kan opgøres som den simple difference mellem afkastkravet på egenkapitalen og renten på gælden. Man bør i stedet se på forskellen i de sammenvejede finansieringsomkostninger ved forskellige niveauer af egenkapital. Ellers kommer man uvilkårligt til at overvurdere meromkostningen ved en større egenkapital. Opgørelsen af de sammenvejede finansieringsomkostninger er illustreret ved et eksempel i boks 1.

En forøgelse af bankens egenkapital erstatter en tilsvarende mængde gæld

Figur 3

Anm.: Illustrativ balance.

Det gælder ikke kun teoretisk, men også i praksis, at jo større mængde egenkapital banken har, des lavere er renten på bankens gæld, og des lavere er afkastkravet på bankens egenkapital, jf. figur 4, om end både renten og afkastkravet også påvirkes af andre forhold end egenkapitalens størrelse.

Tilpasningsmuligheder

Kapitalkravene udtrykkes i procent af bankens risikovægtede eksponeringer. En bank kan tilpasse sig til forhøjede kapitalkrav ved enten at forøge kapitalgrundlaget (tælleren i kapitalbrøken) eller reducere de risikovægtede eksponeringer (nævneren i kapitalbrøken). Kapitalgrundlaget kan øges ved at udstede nye aktier eller ved at tilbageholde indtjening, mens de risikovægtede eksponeringer kan reduceres ved at frasælge risikofyldte aktiver eller reducere udlånsaktiviteten.

At dele af bankens indtjening forbliver i banken som en del af bankens egenkapital er ikke ensbetydende med, at aktionærerne stilles dårligere, end hvis hele indtjeningen blev udbetalt som udbytte. Udbetaling af udbytte giver aktionærerne en umiddelbar likviditetsfordel, men medfører samtidig et fald i kursen på bankens aktier. Når banken tilbageholder indtjening, forbliver likviditeten i banken, hvor den reducerer behovet for gældsfinansiering. Det betyder, at en større andel af bankens fremtidige pengestrømme vil tilfalde aktionærerne. Aktionærerne er som udgangspunkt lige så godt stillede, som hvis indtjeningen blev udbetalt som udbytte,

Sammenvejede finansieringsomkostninger – eksempel

Boks 1

En bank har en samlet balance på 1 mia. kr. Passiverne består af indlån på 700 mio. kr., udstedte obligationer for 200 mio. kr. og en egenkapital på 100 mio. kr. Indlånet forrentes i gennemsnit med 0,1 pct. og udstedte obligationer med 0,6 pct. Aktionærernes afkastkrav antages i udgangspunktet at være 9,0 pct. Banken kan trække renteudgifter fra i skat, således at omkostningerne ved gæld reduceres med 22 pct.¹ Bankens sammenvejede finansieringsomkostninger kan opgøres således:

$$(700 * 0,1 \text{ pct.} * (1 - 0,22) + 200 * 0,6 \text{ pct.} * (1 - 0,22) + 100 * 9,0 \text{ pct.}) / 1.000 = 1,05 \text{ pct.}$$

Banken opnår i 2018 et overskud på 90 mio. kr. Heraf udbetales 40 mio. kr. som udbytte, mens de resterende 50 mio. kr. anvendes til at indfri udstedte obligationer. Den samlede balance er således uændret. Passiverne består nu af indlån på 700 mio. kr., udstedte obligationer for 150 mio. kr. og en egenkapital på 150 mio. kr.

Forøgelsen af egenkapitalen betyder, at risikoen på både gæld og egenkapital reduceres. Renterne på gæld og afkastkravet på egenkapital kan derfor antages at falde. Udstedte obligationer forrentes nu med 0,4 pct., mens aktionærernes afkastkrav er reduceret til 7,5 pct. Da en stor del af indlånet

er dækket af indskydergarantien, antages kun et marginalt fald i den gennemsnitlige indlånsrente til 0,08 pct. Bankens sammenvejede finansieringsomkostninger kan herefter opgøres således:

$$(700 * 0,08 \text{ pct.} * (1 - 0,22) + 150 * 0,4 \text{ pct.} * (1 - 0,22) + 150 * 7,5 \text{ pct.}) / 1.000 = 1,22 \text{ pct.}$$

Eksemplet viser, at selv om der er stor forskel på afkastkravet på egenkapital og renten på de forskellige gældstyper, er det ikke ensbetydende med, at en stigning i egenkapitalen medfører en markant forøgelse af de gennemsnitlige finansieringsomkostninger. I eksemplet medfører en 50 pct. forøgelse af egenkapitalen således kun en stigning i de sammenvejede finansieringsomkostninger på 17 basispoint.

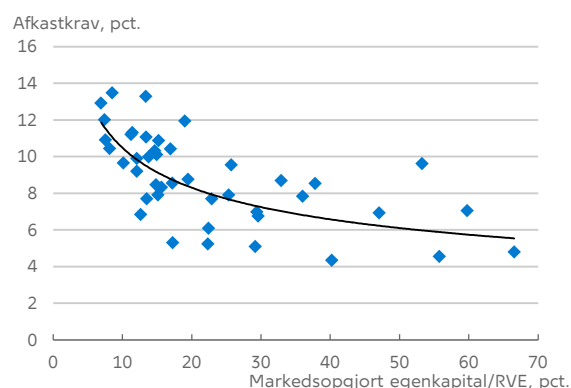
Under andre antagelser om tilpasningen af renter og afkastkrav når man naturligvis frem til et andet resultat for effekten på de sammenvejede finansieringsomkostninger. I praksis vil renterne på en del af gælden først blive tilpasset ved en eventuel genforhandling eller refinansiering. I den mellemliggende periode opnår banken ikke den fulde fordel af den forøgede kapitalisering. På kort sigt kan ændringen i de sammenvejede finansieringsomkostninger derfor være større end den langsigtede effekt.

¹ Forudsat at selskabsskattesatsen er 22 pct.

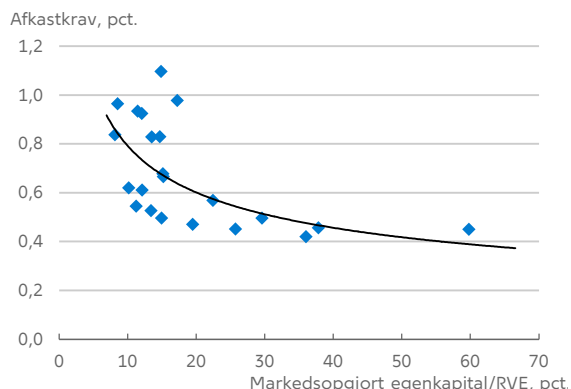
Implicitte afkastkrav til store europæiske banker, 3. kvartal 2017

Figur 4

Egenkapital

Seniorgæld

Anm.: Afkastkrav for egenkapital er beregnet på baggrund af en tilbagediskonteret dividendemodell og en Capital Asset Pricing-model. Se boks 3.1 i Danmarks Nationalbank, *Finansiel Stabilitet*, 1. halvår, juni 2016 for en nærmere beskrivelse af den anvendte metode. Afkastkrav for seniorgæld er beregnet på baggrund af CDS-spænd. X-aksen viser markedsværdien af egenkapital i procent af de risikovægtede eksponeringer.

Kilde: Bloomberg, Thomson Reuters Datastream, Consensus Economics og egne beregninger.

da kursen på bankens aktier alt andet lige vil have en tilsvarende højere værdi.

Forhøjede kapitalkrav reducerer ikke udlånet

De danske erfaringer fra overgangen til Basel III viser, at en forhøjelse af kapitalkravene ikke resulterer i et faldende udlån. Siden slutningen af 2009, hvor det første udkast til Basel III blev præsenteret, har danske banker og realkreditinstitutter forøget det gennemsnitlige niveau for den egentlige kernekapitalprocent fra 11,3 til 18,2 pct.¹ Størstedelen af forøgelsen kan tilskrives et højere niveau af egenkapital, jf. figur 5, som primært er tilvejebragt gennem tilbageholdt indtjening. De samlede aktiver er derimod ikke reduceret, og udlånet er steget med i gennemsnit 1,6 pct. om året. I de seneste år har lavere gennemsnitlige risikovægte også bidraget til at forbedre kapitalprocenten, særligt i de største banker, der anvender interne modeller til opgørelse af de risikovægtede eksponeringer.

Nye krav til sammensætningen af bankernes passiver

I de seneste år har tre nye krav til sammensætningen af bankernes passiver tiltrukket sig opmærksomhed:

1. aktiveringen af den kontracykliske kapitalbuffer,
 2. implementeringen af et nyt krav til nedskrivningsegnede passiver, NEP, og
 3. færdiggørelsen af Basel III, herunder indførelsen af et såkaldt outputgulv.
- Nedenfor beskrives hvert af de nye krav, der tillige er opsummeret i tabel 1.

Den kontracykliske kapitalbuffer

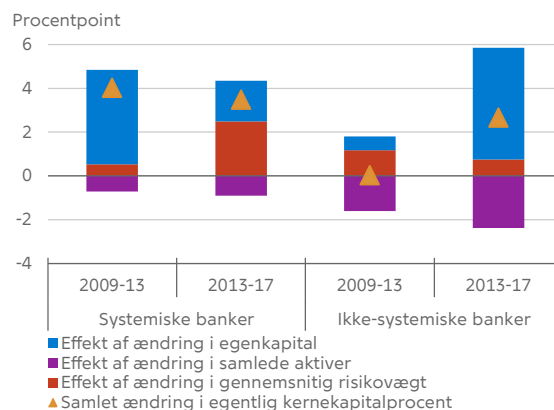
Erhvervsministeren besluttede i marts 2018 at fastsætte den kontracykliske buffersats til 0,5 pct. med virkning fra 31. marts 2019. Beslutningen imødekommer en henstilling fra Det Systemiske Risikoråd, der i december 2017 vurderede, at risici i det finansielle system er under opbygning.²

1 Med Basel III blev minimumskravet til egentlig kernekapital øget fra 2 til 4,5 pct. Hertil kommer introduktionen af det kombinerede kapitalbufferkrav, der ligeledes skal opfyldes med egentlig kernekapital. Basel III implementeres i EU via kapitalkravsforordningen, CRR, i perioden 2014-19.

2 Det Systemiske Risikoråd har i juni 2018 anbefalet, at buffersatsen aktuelt holdes uændret på 0,5 pct. Da opbygningen af økonomiske og finansielle risici går hurtigere end ventet, forventer rådet i løbet af 2018 at henstille om en yderligere forøgelse af buffersatsen med minimum 0,5 procentpoint.

Overgang til Basel III har øget niveauet af egenkapital

Figur 5

Anm.: Dekomponering af ændringen i bankernes gennemsnitlige egentlige kernekapitalprocent i perioderne 2009-13 og 2013-17. Negativt bidrag fra samlede aktiver afspejler en forøgelse af de samlede aktiver, herunder udlån.

Kilde: Finanstilsynet og egne beregninger.

Den kontracykliske kapitalbuffer er del af den oprindelige Basel III-reform og er aktiveret i flere lande, herunder Sverige, Norge, Tjekkiet, Slovakiet, Island og Storbritannien.

Kapitalbufferen adskiller sig fra andre kapitalkrav ved, at den varierer i takt med udviklingen i systemiske risici. Bufferen har til formål at modvirke en negativ effekt på realøkonomien, når der er stress i det finansielle system. I den situation skal bufferen frigives. Det forbedrer muligheden for, at bankerne kan opretholde en passende kreditgivning i perioder med stress i det finansielle system. Det forudsætter dog, at bufferen er bygget op, inden de systemiske risici materialiserer sig.

Den kontracykliske kapitalbuffer indgår i det kombinerede bufferkrav, der også omfatter kapitalbe-

varingsbufferen og – for systemiske banker – en individuelt fastsat SIFI-buffer. Da det er hensigten, at disse buffere skal virke som en stødpude, hvis banken kommer i finansielle problemer, har det ikke umiddelbart konsekvenser for bankens tilladelse til at drive bankvirksomhed, hvis den ikke er i stand til at opfylde det kombinerede kapitalbufferkrav. Men bankens muligheder for at udbetale udbytte og bonus vil dog blive begrænset i en periode, frem til det kombinerede bufferkrav igen er opfyldt.

Aktiveringen af den kontracykliske buffer i Danmark betyder, at kravet til egentlig kernekapital forøges med et beløb svarende til 0,5 pct. af bankernes indenlandske risikovægtede eksponeringer med kreditrisiko.³ Ifølge rådets beregninger vil en kontracyklisk buffersats på 0,5 procentpoint øge det samlede kapitalkrav til danske banker med ca. 7 mia. kr.

Langt hovedparten af de danske banker har i dag et niveau af egentlig kernekapital, der gør, at de allerede opfylder kravet til den kontracykliske buffer. For langt de flestes vedkommende vil dette også være tilfældet, hvis satsen sættes højere end 0,5 pct. Aktiveringen af bufferen udløser således ikke et umiddelbart behov for tilførsel af yderligere kapital, men bidrager til at sikre, at bankerne fastholder en passende overdækning i forhold til minimumskapitalkravet. Behovet for tilpasning er således primært et spørgsmål om, hvor stor en overdækning den enkelte bank ønsker at have i forhold til bufferkravet – og hvor lille en overdækning bankens kreditorer og modparter kan acceptere.

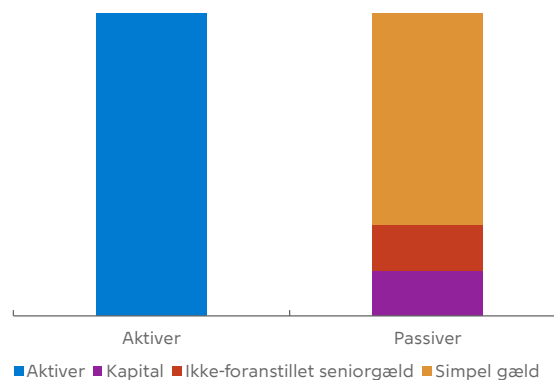
Nedskrivningsegne passiver

Hvis en bank pådrager sig så store tab, at Finanstilsynet vurderer, at den er nødlidende eller forventeligt nødlidende, skal den som udgangspunkt overgå til afvikling hos Finansiell Stabilitet, hvis andre muligheder for at håndtere banken er udtømte.

Det generelle afviklingsprincip for systemiske banker i Danmark indebærer, at de skal kunne restruktureres og sendes tilbage på markedet med tilstrækkelig

Ny kreditorklasse pr. 1. juli 2018

Figur 6

Anm.: Illustrativ balance.

kapital til at sikre markedets tillid. Restruktureringen skal som udgangspunkt ske uden brug af statslige midler. Kapitalen skal i stedet kunne genetableres gennem nedskrivning og konvertering af gæld. Et centralt element i afviklingsstrategien for disse banker er derfor at fastsætte et krav til mængden af nedskrivningsegne passiver, det såkaldte NEP-krav.

NEP-kravet er ikke et kapitalkrav, men indebærer i lighed med kapitalkrav en restriktion i forhold til sammensætningen af bankernes passiver. NEP-kravet kan opfyldes med kapitalinstrumenter⁴ eller gældsforpligtelser, der i afvikling og konkurs nedskrives og konverteres før simple krav. Finanstilsynet har i marts 2018 offentliggjort NEP-kravet til tre systemiske banker, jf. boks 2.

Pr. 1. juli 2018 introduceres også en ny kreditorklasse i form af ikke-foranstillet seniorgæld, jf. figur 6. I en afviklingssituation vil ikke-foranstillet seniorgæld bære tab før simple kreditorer, herunder indskydere, men den er ingen garanti for, at simple kreditorer ikke vil kunne lide tab i forbindelse med en afvikling.⁵

³ Som følge af reglerne om reciprocitet gælder den kontracykliske kapitalbuffer også for udenlandske bankers eksponeringer i Danmark.

⁴ Dvs. egentlig kernekapital (egenkapital), hybrid kernekapital og supplerende kapital.

⁵ Indskud op til ca. 745.000 kr. er fortsat fuldt dækkede af Garantiformuen.

I de systemiske banker vil nye udstedelser af ikke-foranstillet seniorgæld i stort omfang erstatte hidtidige udstedelser af almindelig (simpel) seniorgæld. Renten på de nye udstedelser vil formentlig være højere end på tilsvarende udstedelser af almindelig seniorgæld, da de er mere risikable. De særlige vilkår for de nye udstedelser betyder dog samtidig, at kreditrisikoen på bankens øvrige gæld reduceres. Potentielt kan banken derfor opnå en rentebesparelse på den øvrige gæld. Udstedelserne vil derimod ikke have nogen betydning for risikoen på bankens egenkapital, der fortsat vil stå først til at bære tab.

I Danmark vil ikke-systemiske banker blive pålagt et NEP-krav, der vil bestå af det samlede kapitalkrav (dvs. solvensbehovet plus det kombinerede kapitalbufferkrav) og et såkaldt NEP-tillæg i niveauet 3,5-11 pct. af de risikovægtede eksponeringer. Da mindre banker ikke har samme adgang til at udstede gæld på kapitalmarkederne som større banker, må det forventes, at en stor del af de mindre banker vil opfylde NEP-tillægget med egenkapital.⁶

Realkreditinstitutter er ikke omfattet af NEP-kravet, men skal i stedet opfylde et såkaldt gældsbufferkrav. For systemiske realkreditinstitutter skal gældsbufferen fastsættes til et niveau, der sikrer, at det samlede krav til gældsbufferen og kapitalgrundlag udgør mindst 8 pct. af de samlede passiver.⁷ Gældsbufferen skal dog altid udgøre mindst 2 pct. af realkreditinstituttets udlån.

Færdiggørelsen af Basel III og indførelsen af et outputgulv

Baselkomiteen offentliggjorde i december 2017 en reformpakke, der betegnes som færdiggørelsen af Basel III. Reformpakken supplerer de tiltag, der var del af den oprindelige Basel III-reform fra 2010. Mens 2010-reformen havde fokus på at styrke bankernes

6 Nationalbanken har tidligere argumenteret for, at afvikling af små og mellemstore banker kan ske efter forenklede principper, og at det derfor ikke vil være nødvendigt, at disse banker opfylder et NEP-krav, jf. Nationalbankens høringssvar til Finanstilsynet af 27. februar 2017 ([link](#)).

7 Tilsvarende gælder det for realkreditinstitutter, der indgår i en systemisk vigtig koncern, at gældsbufferen skal fastsættes til et niveau, der sikrer, at det samlede krav til koncernens gældsbuffer, kapitalgrundlag og nedskrivningseggede passiver udgør mindst 8 pct. af koncernens samlede passiver. Nationalbanken havde foretrukket en risikofølsom tilgang til udmåling af kravet og anbefaler fortsat, at den danske undtagelse for realkreditinstitutter til at opfylde NEP-kravet ophæves, jf. Nationalbankens høringssvar til Finanstilsynet af 19. februar 2018 ([link](#)).

Status for meddelelse af NEP-krav til danske banker

Boks 2

Finanstilsynet har i marts 2018 offentliggjort NEP-kravet til tre systemiske banker, henholdsvis Danske Bank, Jyske Bank og Sydbank. Her er NEP-kravet fastsat til to gange det samlede kapitalkrav (dvs. to gange solvensbehovet plus to gange det kombinerede kapitalbufferkrav). Det betyder, at disse banker vil kunne tabe et beløb svarende til det samlede kapitalkrav og herefter blive rekapitaliseret, så de på ny er i stand til at opfylde kapitalkravene, når de sendes tilbage på markedet. Ifølge Finanstilsynet vil afviklingsplanerne for Nykredit og DLR Kredit følge efter 1. juli 2018, hvor en ændring af lov om finansiel virksomhed træder i kraft.

NEP-kravene til Danske Bank, Jyske Bank og Sydbank udgør i alt 285 mia. kr.¹, hvoraf halvdelen er sammenfaldende med bankernes eksisterende kapitalkrav. NEP-kravene skal være opfyldt pr. 1. juli 2019. En overgangsordning betyder, at en del af bankernes eksisterende gældsudstedelser, der ikke opfylder betingelsen om, at de skal bære tab før simple krav, kan medregnes i opfyldelsen af NEP-kravet frem til 1. januar 2022. Det er derfor ikke forventningen, at bankerne vil få problemer med at opfylde kravet.

Danske Bank har i maj 2018 gennemført de første udstedelser af ikke-foranstillet seniorgæld, Non-Preferred Senior Notes, i overensstemmelse med NEP-kriterierne. Den første udstedelse blev gennemført til en pris svarende til et spænd på 53 basispoint over Euribor-swaprenten. Ifølge Danske Bank udgør merrenten for, at obligationerne i forbindelse med en afvikling vil blive nedskrevet før simple krav, ca. 25 basispoint.²

Baseret på Finanstilsynets principper for fastsættelse af NEP-krav for mindre banker, kan det samlede NEP-tillæg for små og mellemstore banker estimeres til i størrelsesordenen 11-18 mia. kr. Beløbet skal dækkes med nedskrivningseggede passiver i tillæg til eksisterende kapitalkrav på ca. 33 mia. kr. NEP-tillægget til ikke-systemiske banker forventes fuldt indfaset 1. januar 2023.

1. NEP-kravet fastsættes som en procentsats af bankernes samlede forpligtelser og kapitalgrundlag. Det angivne beløb er opgjort på baggrund af bankernes indberetninger ultimo 2016.
2. Jf. artikel på [Finanswatch](#) 17. maj 2018.

kapitalisering og likviditetsberedskab ved at introducere en række nye buffere og regulatoriske nøgletal, har færdiggørelsen af Basel III primært haft fokus på at revidere principperne for opgørelsen af bankernes risikovægte.

Flere internationale analyser har vist, at der er stor variation i risikovægtenes størrelse på tværs af forskellige banker. Med den nye reformpakke ønsker Baselkomiteen at øge troværdigheden af den risiko-baserede kapitalregulering og forbedre sammenligneligheden af bankernes kapitalnøgletal. Reformen omfatter bl.a. en revision af de eksisterende standardmetoder for kreditrisiko og operationel risiko, nye restriktioner for bankernes anvendelse af interne modeller samt indførelsen af et såkaldt outputgulv for de samlede risikovægtede eksponeringer.

Særligt outputgulvet har tiltrukket sig stor opmærksomhed i Danmark. Outputgulvet udgør et loft for den kapitalmæssige fordel, som en bank kan opnå ved at anvende interne modeller. Specifikt betyder det, at en banks samlede risikovægtede eksponeringer opgjort ved anvendelse af interne modeller ikke kan udgøre mindre end 72,5 pct. af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoderne. Banken kan således højst opnå en "rabat" på 27,5 pct. ved at anvende interne modeller.

Beregninger foretaget af en ekspertgruppe, som erhvervsministeren nedsatte i februar 2017, viser, at færdiggørelsen af Basel III samlet set vil medføre, at kapitalkravet til de største danske banker og realkreditinstitutter vil stige i størrelsesordenen 78 mia. kr.⁸ Målt i forhold til de risikovægtede eksponeringer svarer det til en stigning i bankernes kapitalkrav på i gennemsnit 5,5 procentpoint. Outputgulvet er langt den væsentligste årsag til stigningen.

Baselkomiteen lægger op til, at reformpakken skal træde i kraft pr. 1. januar 2022 med en gradvis indfasning af outputgulvet i perioden 2022-27. Pakken skal først vedtages af EU, før de nye regler vil gælde for danske banker.

⁸ Beregningerne er baseret på tal for Danske Bank, Nykredit Realkredit, Jyske Bank, Nordea Kredit og Sydbank pr. 30. september 2016. Det er antaget, at bankernes søjle 2-krav er uændrede i kroner og øre. Se Erhvervsministeriet, Effekter af Baselkomiteens anbefalinger om kapitalkrav til kreditinstitutter, februar 2018.

Oversigt over nye krav til sammensætningen af bankernes passiver

Tabel 1

	Kontracyklisk kapitalbuffer	NEP-krav	Basel-reform ekskl. outputgulv	Outputgulv
Status	Fastsat til 0,5 pct.	Meddeles i 2018	Ikke vedtaget	Ikke vedtaget
Ikrafttrædelse	31. marts 2019	Forventes fuldt indfaset i 2022	1. januar 2022 (forventet)	Gradvis indfasning 2022-27 (forventet)
Omfattede institutter	Banker og real-kreditinstitutter	Banker ¹	Banker og real-kreditinstitutter	Banker og real-kreditinstitutter, der anvender interne modeller
Påvirker minimumskapitalkrav	Nej	Nej	Ja	Ja
Påvirker bufferkrav	Ja	Nej	Ja	Ja
Forøgelse af risikovægtede eksponeringer, pct.	-	-	11,3 ³	22,5
Forøgelse af kapitalkrav, mia. kr.	7	-	26 ³	52
Krav til nedskrivnings-egnede passiver (i tillæg til kapitalkrav), mia. kr.		154-160 ²		
Egnede instrumenter til opfyldelse	Egentlig kernekapital	Egentlig kernekapital/ Hybrid kernekapital/ Supplerende kapital/ Gæld, der i afvikling og konkurs nedskrives og konverteres før simple krav	Egentlig kernekapital En mindre del kan opfyldes med hybrid kernekapital og supplerende kapital	Egentlig kernekapital En mindre del kan opfyldes med hybrid kernekapital og supplerende kapital

¹ Realkreditinstitutter skal i stedet opfylde et gældsbufferkrav.

² Beløbet omfatter hidtil meddelte krav til Danske Bank, Jyske Bank og Sydbank (fratrasket eksisterende kapitalkrav) samt estimat for NEP-tillæg til små og mellemstore banker.

³ Estimatet for de fem største danske banker og realkreditinstitutter. Små og mellemstore banker kan også forventes at blive omfattet af de nye standardmetoder.

OM ANALYSE

Som en konsekvens af Nationalbankens rolle i samfundet udarbejdes analyser af økonomiske og finansielle forhold.

Analyserne udkommer løbende og omfatter bl.a. vurderinger af den aktuelle konjunktursituation og den finansielle stabilitet.

DANMARKS NATIONALBANK
HAVNEGADE 5
1093 KØBENHAVN K
WWW.NATIONALBANKEN.DK

Redaktionen er afsluttet
26. juni 2018

**DANMARKS
NATIONALBANK**